

Aşağıdaki sorularımın Maliye Bakanı Sayın Naci AĞBAL tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim.

Hüseyin YILDIZ

Aydın Milletvekili

4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na göre distile alkollü içkilerde (rakı, votka, viski vs.) ve Bira'daki maktu ÖTV tutarları içerdği alkol hacmine göre litre başına belirlenmiştir.

2013 yılında uygulamaya alınan kanun değişikliği ile ÖTV oranlarının Ocak ve Temmuz aylarında, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından ilan edilen üretici fiyat endeksinde (ÜFE) son altı ayda meydana gelen değişim oranında yeniden belirleneceğine ilişkin bir düzenleme getirilmiştir. Özellikle son yıllarda ÖTV artışları ÜFE endeksinin üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Örnek verirsek; 01.01.2015 tarihinde son altı aylık ÜFE oranı %1,18 olmasına rağmen %15, 01.01.2016 tarihinde son altı aylık ÜFE oranı %0,21 olmasına rağmen yine %15 oranında ÖTV artışı yapılmıştır. 1.1.2016 tarihinde yapılan bu son artıştan sonra Rakı'nın ÖTV'si 130.68 TL'ye yükselmiştir.

Bu durumda tipik olarak 45 derece alkol oranına sahip bir litre Rakı satışından tahsil edilen ÖTV tutarı 58.80 TL'dir. Rakı ÖTV'si ve perakende satış fiyatına dahil olan %18 oranındaki KDV'yi de dikkate aldığımızda yaklaşık %70 gibi çok yüksek bir vergi yükü ortaya çıkmaktadır. 13 yıllık dönemde Rakı ÖTV'si %477 artarken. Bu dönemde gerçekleşen enflasyon oranı (TÜFE) %171'dur. Sonuç olarak yaklaşık 100 tl olan 1 litre rakı fiyatının 70 tlsi vergidir. Bu verilere bakarak;

1. Son on yıl itibarıyla mevcut TAPDK verilerini dikkate aldığımızda, ülkemizde kişi başı milli gelirden ve demografik parametrelerde olumlu gelişmeler olmasına rağmen, Rakı satışlarında -%9 oranında bir düşme gerçekleşmiştir. Düşüş trendinin en büyük sebebi artan ÖTV tutarı ve fiyatları nedeniyle oluşan yasal piyasa daralması mıdır, yoksa hükümet politikanız sebebiyle varmak istediğiniz sonuç mudur?
2. AB mevzuatına göre birlik üyelerinin uymakla yükümlü olduğu asgari vergi tutarları belirlenmiştir. Her üye ülke asgari vergi tutarının üzerinde kalmak kaydıyla, ulusal vergi oranlarını birbirinden farklı olarak belirleyebilmektedir. AB'de distile alkollü içkilerden alınan vergi tutarları Türkiye'de Ocak 2016'dan itibaren yürürlükte olan vergi oranları ile karşılaştırıldığında; Türkiye'deki vergi oranları İsveç hariç tüm AB ülkelerindeki vergi tutarlarının çok üzerindedir. Bu durum Bakanlığınızı rahatsız etmemekte midir?
3. Diğer taraftan AB ülkelerinin ve Türkiye'nin milli gelirleri ve refah seviyeleri birbirinden farklılık göstermektedir. Dolayısıyla, ülkelerin kişi başı milli gelirleri dikkate alınarak satın alma gücü paritesine göre vergi oranlarında düzeltme yapılması ve bu şekilde kıyaslanması daha doğru olacaktır. Bu konuda bir çalışmanız mevcut mudur?

4. Dikkate alınması gereken diğerk önemli bir husus ise Türkiye'deki ÖTV oranlarının komşu ülkelere göre durumudur. Bizdeki vergi oranları komşu ülkelerin çok üzerindedir. Bu yüzden sınır kapılarından yolcu beraberinde yasal bir şekilde veya yasal olmayan yollardan ülkemize yüksek miktarda içki intikal ettiği bilinmektedir. Tabi bu da ülke ekonomimiz için bir kayıptır. Sınır kapılarında alınan herhangi bir güvenlik artırımı söz konusu mudur?
5. Türkiye Avrupa birliği ülkeleri ile karşılaştırıldığında distile alkollü içkilere uygulanan ÖTV tutarlarının en yüksek olduğu ülkelerden birisidir. Bu analizi satın alma gücüne göre yaptığımızda ise üç kat gibi açık ara bir fark ile en yüksek ülkedir. Yüksek vergi tutarları yıllar itibarıyla rakı satışlarının düşmesine neden olmuştur. Rakı arzındaki bu azalma devam ettiği takdirde Maliye'nin ÖTV gelirlerinde de orta vadede düşüş olması kaçınılmazdır. Sadece insanları Rakı içmesini engellemek için, ülke gelirlerinin düşmesini göze almak doğru bir hükümet programı mıdır?
6. Öte yandan yüksek ÖTV yalnız içki sanayicilerini ve tüketicileri (yerli ve turist) olumsuz etkilemekle kalmamakta. Bununla ilişkili birçok sektöre ve insanımıza da zararı dokunmaktadır. Yüksek vergi artışları rakı ve diğer yüksek alkollü içkilerde sahteciliği ve kaçakçılığı arttırmakta ve maalesef yakın geçmişte yaşanıldığı üzere birçok yurttaşımızın hayatlarına veya sağlıklarına mal olmaktadır. Ayrıca ülkemize gelen turistlerin, sahte içkiden kaynaklanan olası bir ölümü; ülkemiz adına, ardı ardına patlayan bombalardan daha etkili bir eksi referans olur. Önümüzdeki dönemlerde ÖTV artış oranlarının halen mevzuatta yer aldığı üzere altı aylık üretici fiyat endeksi (ÜFE) ile sınırlı kalması ve bunun üzerine ek artış getirilmemesi yönünde bir çalışmanız olacak mıdır?